

REGISTERBLAD

Namn och datum: Mattias Jansson (981028), Björn Carlberg (990203)

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I STOCKHOLMS LÄN

Områdesnummer och namn:

NRO01006 VALKRÖR – GRUNDSJÖMYREN – ASPDALSSJÖOMRÅDET

Kommun: Norrtälje (0188)

Kartblad: 12I SO och 12J SV

Area: Ca. 1 830 ha, varav 1 700 ha land och 130 ha vatten

Naturgeografisk region: 26 skogslandskapet söder om norrlandsgränsen

Landskapsformer: Sprickdalslandskap

Riksvärde

Skogslandskap	Myrkomplex	Flora	
		Sumpskog	
	Naturskog	Barrskog	Flora
		Blandskog	Flora
		Lövsumpskog	
	Fauna		

Värdeomdöme: Skogsområdet längs Kolarmoraåns sjösystem och norr därom är oexploaterat med undantag från påverkan från skogsbruket. Skogarna innehåller flera mycket värdefulla kärnområden av naturskog och andra skogar med höga naturvärden. Områdets skogar är lövrika och ofta kalkpåverkade. I strandnära områden finns vidsträckta kärr och lövsumpskogar.

I norr ligger det mångformiga och opåverkade myrkomplexet Grundsjömyren omgivet av värdefulla barrskogar. Myren är av en för länet ovanlig typ och storlek och har en rik flora. Området är ostört och har en påtaglig "vildmarkskaraktär".

Området har en rik flora av kärlväxter, kryptogamer och vedsvampar med många rödlistade arter. Även faunan är rik med skogs- och våtmarksfåglar som tjäder, tretåig hackspett, mindre hackspett, skogsduva, storlom och ugglor.

Huvudkriterier: A, B, C, D

Förutsättningar för bevarande: Bevarandet av skogarnas värden i området kräver ett skydd mot skogliga åtgärder i värdekärnorna. Viss skötsel kan krävas för vidmakthållande av lövskogarnas värden. Skogsbruket i området bör bedrivas med stort hänsynstagande vid åtgärder i värdekärnornas närhet.

Bevarandet av våtmarkernas värden kräver att områdenas hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner bör ej utföras.

Säkerställande: Aspdalssjön är naturreservat med fastställd skötselplan (beslutsdatum 1996-12-03). Även Borgskogen är naturreservat med fastställd skötselplan (beslutsdatum 1995-11-29 och 1997-05-12).

Områdets huvuddrag: Skogsområdet längs Kolarmoraåns sjösystem och norr därom innehåller flera förhållandevis stora värdekärnor bestående av naturskogar och lövskogar. I områdets norra del ligger skogs- och myrkomplexet Grundsjömyren.

Grundsjömyren är ett varierat skogs-myrkomplex. I området finns löv- och blandsumpskogar, tallmossar och skogskärr med kalkpåverkade miljöer. Vidare finns en öppen, svagt välvd mosse, en mosaikblandmyr och två lösbottendrag som korsar myrarna. Centralt i myren ligger Grundsjön, en tjärn som omges av gungflyn. Intressanta kärlväxter i området är tagelstarr, ävjestarr, sumpnycklar och ängsnycklar. Myrens brunmossflora är rik. Den omkringliggande skogen utgörs till viss del av naturskogsbestånd med höga naturvärden. I skogarna finns bland annat ringlav och blackticka. Områdets fågelfauna är skyddsvärd och bland arterna i området kan nämnas trana, tretåig hackspett, mindre hackspett, tjäder och olika ugglor.

I västra delen av området, öster om Kolarmoraån, finns ett skogsområde som bär tydliga spår av tidigare kulturpåverkan. I området dominerar gran men inslaget av ädellöv och lövskog är stort. Bland annat är lindinslaget stort på moränhöjder och ställvis finns stora ekar. Vegetationen är kalkpåverkad och markfloran lundartad. Bland kryptogamerna kan nämnas aspfjädermossa, blackticka, lunglav och liten blekspik.

Markerna vid Aspdal utgörs av gamla lövängar som numera är igenvuxna till lövlundar. I området finns både rikligt med asp och björk men också ett stort inslag av ädellövträd såsom lönn, ask, lind och flera gamla ekar. Fältskiktet är lundartat och bland området kryptogamer märks arter som kalkspärrmossa, skuggorangelav, igelkottsröksvamp och luddticka.

Vid Simonstorp finns naturskogsartade blandskogsbestånd med inslag av ädellövträd. Spåren från ingrepp i sen tid är minimala och inslaget av död ved av både barr- och lövträd är påfallande. Området har emellertid varit starkt kulturpåverkat tidigare. I området påträffas en rad för länet sällsynta kryptogamer av vilka kan nämnas läderlappslav, gryinig gelélav, ekpricklav, skuggorangelav, ostticka och en rik förekomst av aspfjädermossa. På den kalkhaltiga marken finns också växter som myskmadra, skavfräken, tandrot och trolldruva samt det mycket sällsynta skogskornet.

Sydost från Vickelsjön finns ett område med gammal gran-naturskog med stort inslag av asp. Strax väster om detta område ligger naturreservatet Borgskogen som också är en barrnaturskog. Dessa skogsbestånd är opåverkade av skogsbruk sedan länge. Inslaget av död ved och torrträd är ställvis stort. Kryptogamfloran är rik med arter som blackticka, rosenticka, ullticka, gränsticka och aspgelélav. I områdena förekommer bland annat tretåig hackspett.

Vid Storsjöns västra strand, sydost om Storklinten, finns ett lövrikt naturskogsområde. Skogen är gles och luckig och rik på lövträd och död ved. Markfloran är lundartad och kalkpåverkad. Kryptogamfloran är rik med arter som lunglav, aspgelélav. Förekomsten av ringlav är särskilt värd att notera.

Sydväst om Storsjön (drygt 500 meter söder om föregående delområde) finns ett mindre skogsområde med barnaturskog med inslag av jätteaspar. Området är litet men innehåller mycket död ved och är artrikt.

Området Grönlund - Finntorp nordväst om Björinge är mycket varierat med inslag av skogs- och våtmarksmiljöer. I delar av området är lövinslaget mycket stort. Bland annat finns mycket ek. Söderut övergår lövmiljöerna i barnaturskog. Flera hållmarker hyser små, senvuxna ekar med rik hänglavspåväxt. Centralt i området finns en öppen våtmark, tidigare slättermyr. Bland områdets kryptogamarter kan nämnas grön sköldmossa, aspgelélav, lunglav, garnlav, ullticka, gränsticka och rosenticka.

Anmärkningar: Våtmarksinventeringen: objekt nr 12I2J03 m. fl. Länsstyrelsens naturvårdsprogram: objekt nr 88.15. Riksintresseområdet fortsätter in i Östhammars kommun, Uppsala län, nr N C 22.

Referenser:

Björklund S, Douhan B, Pettersson T och Stighäll K, 1998. Aspdalssjöområdet, inventering av naturskogar. Norrtälje kommun. Naturvård i Norrtälje kommun nr 15.

Douhan, Bill, 1984: Ornitologisk inventering (länsstyrelsens arbetshandling).

Johansson, Klas-Rune 1984: Botanisk inventering (länsstyrelsens arbetshandling).

Länsstyrelsen i Stockholms län 1983: Naturvårdsprogram för Stockholms län, del 1. Skyddsvärda områden för naturvård och friluftsliv. Naturvårdsenheten, Stockholm.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1996: Naturkatalog för Stockholms län (remissupplaga).

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1997: Våtmarksinventering i Stockholms län. Rapport nr 1997:1.

Naturvårdsverket, 1994: Myrskyddsplan för Sverige. Solna.